

مصاحبه کیفی چیست؟

گراهام کرو

(نشگاه ادینبرگ)

مترجم

دکتر محسن طاعتی مقدم ضیابری

سرشناسه	: ادواردز، رزالیند
عنوان و نام پدیدآور	Edwards, Rosalind
مشخصات نشر	: مصاحبه کیفی چیست؟/روزالیند ادوارد، جانت هلند : مترجم
مشخصات ظاهری	: محسن طاعتی مقدم ضیاری.
شابک	: تهران: شاپرک سرخ، ۱۳۹۷.
وضعیت فهرست نویسی	: ۲۵۰۰۰۰ ریال ۶-۲۳۸-۴۶۳-۶۰۰-۹۷۸
یادداشت	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: What is qualitative interviewing?, ۲۰۱۳.
موضوع	: کتابنامه: ص. ۲۳۳
موضوع	: علوم اجتماعی -- تحقیق -- روش‌شناسی
موضوع	: Social sciences -- Research -- Methodology
موضوع	: مصاحبه
موضوع	: Interviewing
موضوع	: هالند، جانت، ۱۹۴۰-م.
موضوع	: Holland, Janet
موضوع	: طاعتی مقدم ضیاری، محسن، ۱۳۵۷، - مترجم
رده بندی کنگ	: ۱۳۹۷م ۴۶۳/۶۱/۶۱۸۸
رده بندی دی	: ۴۳۳/۰۰۱
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۵۵۷۱۴۴۲

عنوان مصاحبه کیفی چیست؟

نویسندگان : رزالیند ادوارد-جانت هلند

مترجم: دکتر محسن طاعتی مقدم ضیاری

نوبت چاپ: اول پاییز ۱۳۹۷

ناشر : شاپرک سرخ

چاپ و صحافی: شاپرک

شمارگان : ۵۰۰۰

قیمت : ۳۵۰۰۰ تومان

شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۳-۲۳۸-۶

انتشارات شاپرک سرخ

تهران ، میدان انقلاب اسلامی ، ابتدای خیابان آزادی ، کوچه شهید جنتی ، پلاک

۲۴ واحد ۱

۰۹۱۲-۲۱۴۴۶۰۰

۰۲۱-۶۶۹۳۳۷۴۶

www.shaparac.com

فهرست

۱. چه اصطلاحات کلیدی در خصوص مصاحبه‌های کیفی به کار برده می‌شوند؟ ۱۳
۲. مصاحبه‌ها، کیفی چگونه توسعه یافته‌اند؟ ۳۳
۳. مصاحبه‌های کیفی بر چه رنده چه اشکالی می‌باشند؟ ۷۵
۴. مصاحبه‌های کیفی را می‌توان در چهار جام داد؟ ۱۰۹
۵. چه نوع ابزار پژوهشی را می‌توان در انجام مصاحبه‌های کیفی به کار برد؟ ۱۳۳
۶. چه کارهایی باید در حین انجام مصاحبه‌های کیفی صورت گیرند؟ ۱۶۱
۷. دینامیک‌های قدرت و عاطفی مصاحبه‌های کیفی مانند؟ ۱۸۷
۸. نقاط قوت، چالش‌ها و آتیه مصاحبه‌های کیفی کدامند؟ ۲۱۳
- منابع ۲۳۳

به نام خداوند خیر برکت و زیبایی

مقدمه مترجم

واژه کیفیت اگر چه در ظاهر بسیار ساده و بی‌پیرایه بنظر می‌رسد ولی وقتی قصد نزدیک شدن و احیاناً نفوذ و یا تحلیل آن را داشته باشیم هر آینه که توجه خود را به آن متمرکزتر کنیم ژرفای این واژه را متحیرتر می‌سازد. باری در طول تاریخ بسیاری از اندیشمندان به سر همین واژه مناقشات و مناظراتی داشته‌اند. به لحاظ تاریخی می‌توان ارسطو را پیشگام این عرصه دانست. یک نظریه اصلی در باب تمایز انسان با حیوانات، جمادات و نباتات در تاریخ اندیشه بشر توسط ارسطو به ثبت رسیده است؛ وی بر این باور بود که میان این چهار قله دو خط فاصلی بسیار قاطع و مرزی بسیار واضح وجود دارد. همچنین او معتقد بود که تفاوت ما انسان‌ها با سایر موجودات، تفاوتی ماهوی است. او انسان را به لحاظ ماهیت با سایر موجودات متفاوت می‌دانست که این ماهیت به کیفیت زندگی ما دامن می‌زند؛ یعنی کیفیت را زاده ماهیت انسانی می‌دانست. ارسطو دنیای انسان‌ها را با دنیای سایر موجودات که از تفاوت می‌دانست و بر این باور بود که در جهان پدیداری انسان‌ها دو عامل بسیار مهم و حیاتی وجود دارد که مطلقاً در هیچ موجودی یافت نمی‌شود و آن دو عامل را در عقل و تفکر و اراده آزاد خلاصه

می‌کرد. بر طبق نظر ارسطو تنها این دو عامل است که می‌تواند کیفیت جهان پدیداری هر شخص را افزایش دهد و حیوانات، جمادات و نباتات از این دو عامل مهم محرومند. بنظر ارسطو این دو عامل باعث پیدایش عوالم متفاوت در انسان‌ها هستند. به عنوان مثال حیوانات تنها یک دنیای بیرونی دارند و آن دنیای بیرونی نیز در گرنه آنها کاملاً یکسان است؛ ولی انسان‌ها دارای یک دنیای درونی و یک دنیای بیرونی هستند که تفاوت‌های کپکشانیه باهمدیگر دارند. بدان معنا که حیوانات قائل به رفتارند لذا ذهنی برای آنها مقرر نیست. این اصل باعث شد که مطالعه بر روی ذهن انسان و دنیای درونی و میراث توجه اندیشمندان بعد از ارسطو قرار گیرد و بر اثر همین مدالعات بود که واژه کیفیت روز به روز بیشتر صیقل می‌خورد و خودنمایی می‌کرد. ذکر مثالی در این خصوص می‌تواند در فهم بیشتر این واژه یاری رسان باشد.

آلبرت شوایتزر، موسیقیدان، فیلسوف، مورخ و پزشک آلمانی چهل سال آخر عمر خود را در آفریقا به طبابت در میان بومیان آفریقایی گذراند. در آن زمان مناقشه‌های بزرگی بین روشنفکران اروپایی پدید آمد. روشنفکران اروپایی آن عصر چندین بار اعلامیه‌ها و مشترکی خطاب به شوایتزر صادر کردند که فعالیت شما در آفریقا هم به لحاظ موسیقایی و هم به لحاظ فلسفی و حتی به جهت زیست‌شناسی و طبابت اگر در اروپا انجام شود برای نجات بشریت

بسیار نافعتر خواهد بود تا در آفریقا میان جذامیان (در آن زمان جذام در آفریقا اپیدمی بود) سه اعلامیه جهانی بر ضد آلبرت شوایتزر صادر شد اما او می‌گفت احساس می‌کنم این آرا یا واقعیت نیستند یا بسیار از واقعیت فاصله دارند. او در چند صفحه‌ای که در اواخر عمرش نگارش کرده بود عنوان نمود: «آنچه را که بر قلمم جاری ساخته‌ام چیزی میان خواب و بیداری‌ام بوده است و اکنون از آن نوشته‌ها نیز پشیمانم چرا که می‌توانستم به کلبه‌ای سریزنم و فرد را به‌یابیت کنم.» روشنفکران آن زمان ملامت‌های بسیاری را بر شوایتزر وارد کردند ولی در گذر زمان عمل شوایتزر چنان درخشش پیدا کرد که اکنون کمتر فردی در جهان یافت می‌شود که بتواند شوایتزر را ملامت کند. او با دنیای درونش می‌زیست، دنیای بیرونی ملامت‌ها و نکوهش‌ها برگز نتوانسته بود وی را در مسیر اندیشه‌اش متزلزل سازد. او با دنیای درون خود عجین شده بود و به درستی که دنیای درونی هر فردی با فردی دیگر فاصله‌ای کهکشانی دارد. در سال‌های بعد از شوایتزر بسیاری از دانش‌پژوهان، جامعه‌شناسان و انسان‌شناسان برآن شدند که دنیای درونی افرادی همچون شوایتزر را بیشتر و بیشتر واکاوی کنند لذا واژه «دنیای درون» جهان‌پدیداری، ذهن بشر و کیفیت زندگی آدمی رفته رفته در ادبیات پژوهش خود را نشان داد.